



# VKG Keskkonnapäev

# Kodus või tööl:

- Vähendage keskküttetemperatuuri vaid 1 °C võrra, seadke termostaadi näit kodust eemal olles ja öösiti veelgi madalamale ning elektriarved vähenevad kuni neljandiku võrra.
  - Isoleerige keskküttetorud ja seintes olevad õõnsused. Seinte, katuse ja põranda kaudu toimuv soojakaadu moodustab tavaliselt rohkem kui 70% üldisest soojakaost.
  - Paigutage külmik pliidist või veeboilerist kaugemale, et külmik ei peaks kuumuse tõttu rohkem töötama.
  - Ärge laske külmikul jäässe minna, laske toidul enne selle külmikusse panemist maha jahtuda.
  - Kui teete tassi teed või kohvi, keetke üksnes vajalik kogus vett. Kui igaüks meist väldiks iga päev ühe liitri vee asjatut keetmist, võiks säästetud energia abil elektriga varustada ühe kolmandiku Euroopa tänavavalgustitest. Kustutage valgus. Kustutades esikutes ja tubades viis tuld, mida te parajasti ei vaja, võite säästa umbes 60 eurot aastas.
  - Ärge jätke seadmeid ooterežiimile. Lülitage koduelektroonika, arvuti, modem jne täielikult välja, ärge jätke neid ooterežiimile. Nii võite säästa kuni 100 eurot aastas.
  - Keerake kraan kinni, kui hambaid harjate, ja eelistage vanniskäimisele dussi. Tavaline duss kasutab kuni neli korda vähem vett kui vann.
  - Sorteerige prügi ringlussevõtuks. Ühe alumiiniumpurgi ringlussevõtt säästab 90% uue purgi tootmiseks vajalikust energiast.
  - Orgaanilised jäätmed tuleks teha võimalusel kompostiks.
  - Vähendage jäätmete hulka, kasutades vähem ühekordseks kasutamiseks mõeldud tooteid ja pakendeid, ning tehke arukaid oste: 1,5-liitri pudeli valmistamiseks kulub vähem energiat ja sellest jääb järele vähem jäätmeid kui kolme pooleliitri pudeli puhul. Asendage
- hõõglambid säästupirnidega. Säästupirnid peavad mitu korda kauem vastu ja vähendavad teie kodust elektritarbimist ligi kaks korda.
- Sulgege veekraanid korralikult. Isegi ebaolulise lekke korral kutsuge sanitehnik.
  - Vähemäärdund riideesemeid peske režiimil 30 °C.
  - Kui ruumis töötab kliimaseade, sulgege seal aknad ja uksed.
  - Paigaldage veearvesti. Asendage vanad radiaatorid tänapäevastega (soojuse reguleeritava etteandega) ja hoidke korteri temperatuur pidevalt 19 °C kandis.
  - Loobuge tööl plasttopside kasutamisest. Võtke kaasa oma isiklik tass või kruus.
  - Püüdke printeri vähem kasutada. Võimaluse korral printige tekst lehe mõlemale poolele.
  - Ärge visake luminescentslampe, kraadiklaase, patareisid, akusid ega mobiiltelefone olmeprügi hulka. Need tuleb viia spetsiaalsetesse jäätmekogumispunktidesse.
  - Vanad ajalehed, ajakirjad, kontoripaberid ja papp viige vanapaberi kogumispunktidesse.
  - Andke mittevajalikud asjad neile, kellele neid vaja on: viiige kogumispunktidesse või müüge maha selleks mõeldud veebilehtedel ja internetioksjonitel.
  - Kodu koristamisel kasutage puhastusvahendeid minimaalselt.
  - Tolmu pühkimiseks kasutage pabersalvrätide asemel riidest lappe.
  - Eelistage olmekeemiale looduslikke vahendeid.
  - Konserveerige koduselt lihasaadusi. Nende säilivusaeg on – kuni aasta ja kvaliteet on alati parem kui poes.
  - Ärge ostke toitu valmistoidu letist. Ostke värskeid toiduaineid ja tehke süüa üheks korra ja tervislikult.

# Autos:

- Pärast mootori käivitamist alustage võimalikult peatselt sõitu. Mootori soojendamine kulutab rohkem kütust. Liikuge paigast gaasi vajutamata ja lühike esimesel võimalusel sisse kõrgem käik.
- Kõrgemad käigud on energiasäästlikumad. Üle minuti peatudes lülitage mootor välja.
- Kontrollige rehvide rõhku. Kui see on 0,5 baari võrra langenud, kasutab auto 2,5% rohkem kütust.
- Kasutage väheviskoosset mootoriõli. Pärast õlid võivad vähendada kütusetarbimist ja süsinikdioksiidiheidet rohkem kui 2,5% võrra.
- Sulgege aknad, eelkõige suurema kiiruse korral; eemaldage katuseraam. Isegi tühi katuseraam võib suurendada kütusetarbimist ja CO<sub>2</sub> heitkoguseid kuni 10%.
- Sõitke aeglasemalt ja sujuvalt. Sõites kiiremini kui 120 km tunnis kulub kilomeetri kohta 30% rohkem kütust kui sõites 80 km tunnis. Sõitke ühtlase kiirusega, siis tarbite vähem kütust.
- Valgusfoori taga või liiklusummikus seistes lülitage automootor välja.
- Pange kliimaseade tööle ainult siis, kui see on tõesti vajalik.
- Peske autot pesulas, mitte jõe ääres, kodus, suvilas vms.
- Autot ostes eelistage väikese mootorimahuga ja hübriidmootoriga autot.

## Üldine:

- Kommipaberid, närimiskummi ja suitsukonid visake alati prügikasti.
- Pärast piknikupidamist koristage prügi ära ja viige minema.
- Lillede ja istikute kastmiseks kasutage vihmavett.
- Poes käies kasutage kangast või paberist kotte. Ärge võtke kassast kilekotte.
- Ärge ostke kilekottidesse pakendatud toiduaineid. Võimaluse korral eelistage pakendamata tooteid.
- Püüdke osta kohalikke, soovitatavalt hooajalisi toiduaineid.
- Eelistage ökoloogiliselt ohutuid aiaväetisi. Kemikaalid saastavad mulda ja avaldavad selle viljakusele negatiivset mõju.
- Kastke taimi ainult pärast päikeseloojangut – siis aurustub vesi aeglasemalt.